

八德

序

本手冊所列的八德出自《關聖帝君明聖真經》：「孝弟忠信人之本，禮義廉恥人之根。」

遵循道德是儒家修身養性之基礎。中國文化中有不少類似的教導：道家以「仁義禮智信」為五美、釋家有「不殺生、不偷盜、不邪淫、不妄語、不飲酒」為五戒。他們全都是勸告人們去克己收心、也是指點出了一條修真成聖的軌道。

De Acht Deugden

Geleerden schrijven de Acht Deugden toe aan een zin in de Wijze Keizer Guan's Boek van Verlichting: "Het is door Respect voor ouders, Harmonie tussen broers en zussen, Toewijding, Betrouwbaarheid, Fatsoen, Opoffering, Eer, en Schaamtegevoel dat we ten volle mens worden".

De Deugden beoefenen vormt één geheel met de Confucianistische training. Andere leringen uit de Chinese cultuur verschaffen een soortgelijke richtlijn over hoe ons te gedragen. Het Taoïsme spreekt over de Vijf Schoonheden [van de menselijke aard]: Vriendelijkheid; Gepast Gedrag; Fatsoen; Wijsheid; Betrouwbaarheid. Het Boeddhisme zet de Vijf Grondregels uiteen: "neem geen leven, steel of beroof niet, pleeg geen overspel, vertel geen leugens, drink geen alcohol." Ze dienen alle een vergelijkbaar doel, en dat is ons te helpen het hart te temmen en onze wereldse aard te overwinnen, en alle zijn wegen naar verlichting.

孝

講得各盡其心為要。
 式令父三母候生前歡心死後瞑目多就合
 母這農工商有妻兒子無竭但辦得於父
 士農工商有當妻兒子無竭但辦得於父
 墳墓祭服有當妻兒子無竭但辦得於父
 飲食衣服有當妻兒子無竭但辦得於父
 簡立身的孝事一對人做不欺無禮
 義無和的出外對人做不欺無禮
 第兄和睦事一對人做不欺無禮
 不令他人笑罵對父母不忠氣處
 養為要立身孝的事雖不多總
 如何是孝要的事雖不多總
 養為要立身孝的事雖不多總

Respect voor ouders

Eerbied en liefdevolle zorg voor onze ouders – leermeesters – ouderen

Wat is respect voor ouders? Er zitten vele aspecten aan respect voor ouders. De belangrijkste daarvan is je vader en moeder te eren en aan hun behoeften tegemoet te komen. Met 'eren' wordt bedoeld dat je je goed blijft gedragen en nooit iets doet wat je ouders te schande maakt of wat hen ongelukkig zou kunnen maken. Je moet in familie zaken hard werken. Je moet matig zijn in het uitgeven van geld en geen familievermogen verspillen. Broers en zussen moeten in harmonie met elkaar leven. In je interactie met andere mensen moet je eerlijk en oprecht zijn. Wees niet misleidend. Wees bij alles wat je doet nederig, beleefd en attent voor anderen, wees fatsoenlijk en weethoud je van schandelijke gedachten en daden. Als je dit alles weet te bereiken, dan heb je jezelf erop toegelegd respect voor ouders in praktijk te brengen. Je moet ook zorgen voor het welzijn van je ouders. Er zijn drie basisbehoeften die je voor je ouders moet verzorgen. Zorg er allereerst voor dat ze eten en kleding hebben. Ten tweede, als ze ziek zijn, moet je de verantwoordelijkheid nemen ze te verzorgen totdat ze weer beter zijn. Ten derde, als ze sterven, moet je ervoor zorgen dat ze een passende begrafenis krijgen en dat het graf onderhouden wordt. Als zoon of dochter, ongeacht of je rijk of arm bent, ongeacht je beroep, of je wel of niet getrouwd bent, of je kinderen hebt of niet, als je deze drie daden met oprechtheid en toewijding kunt uitvoeren, dan zullen je ouders gelukkig zijn zolang ze leven en in vrede rusten na hun dood. Je ouders hebben onzelfzuchtig om je gegeven. Je moeder heeft je tien maanden in haar baarmoeder meegedragen en je drie jaar lang verzorgd. Je ouders zijn voortdurend aan je behoeften tegemoet gekomen toen je opgroeide. Je zou je dankbaarheid aan hen moeten tonen door de deugd van respect voor ouders te volbrengen. Respect voor ouders heeft vele aspecten. Zolang elk uitgevoerd wordt met heel je hart, dan wordt deze deugd vervuld. Wat je ook doet voor je ouders, doe het welwillend en oprecht.

弟

行狗兄思聽一好不項父至他如
 為黨參自妻團勸計下不於不何
 決稱商己子和他多的事母庭有弟
 然哥反是刀氣第寡即不的的傲允
 無論在非峻互第或有分都兄慢過
 好弟外反說相不哥彼要第的年長
 結是為說長忍不哥此兄不意長
 果。講作母短這哥有銀愛論思的
 第歹徧私更哥不錢弟同這人
 字結愛積是慢是家敬居就都
 了、交遂私弟慢第產過分是要
 如狐致吞了教第器父變第恭
 此羣弟不倘他好物母同了、敬

Harmonie tussen broers en zussen

In vrede leven als broers en zussen –
Respect voor anderen

Wat is harmonie tussen broers en zussen? Er zijn twee aspecten van harmonie tussen broers en zussen. De eerste gaat over onze relaties met mensen die geen familie zijn. In het contact met ouderen behoor je respectvol te zijn. Wees niet arrogant. Dit wordt bedoeld met 'harmonie' tussen alle mensen. Ten tweede gaat harmonie over onze relaties met onze broers en zussen binnen de familie. Ongeacht of broers en zussen samen wonen, of ze dezelfde vader en moeder hebben, moet de oudere van de jongere houden en moet de jongere de oudere respecteren. In je verplichtingen naar je ouders moet je niet bezig zijn met het verdelen van verantwoordelijkheden tussen broers en zussen. Je zou niet moeten denken aan het opeisen van de rijkdom en de bezittingen van je ouders. Als de oudere broer of zus fouten maakt, zou de jongere de oudere nederig moeten adviseren. Als de jongere broer of zus iets fout doet, zou de oudere hem/haar met geduld moeten onderwijzen. Op deze manier leven broers en zussen in harmonie met elkaar. Luisteren naar roddels, verzanden in kleingeestige grieven, het egoïstisch vergroten van wat je rechtmatig toekomt van het familievermogen, je ouders ervan beschuldigen anderen te bevoorrechten terwijl jij het bij het verkeerde eind hebt leiden alle tot disharmonie tussen broers en zussen. Als er problemen zijn, moeten broers en zussen bij elkaar komen om te discussieren en de problemen op te lossen zonder negatieve gevoelens. Buiten de familie om omgaan met verkeerde mensen en hen behandelen als broers en zussen en je eigen familie negeren, zijn allemaal verkeerde interpretaties van harmonie tussen broers en zussen. Deze daden kunnen alleen leiden tot een slecht einde voor jezelf en voor anderen.

忠

界忠使不自辦己當忠力不叫如
 上的奸稱安假事面了做得忠何
 難人弄職惰貨一背即我的臣是
 立一巧而棄工般地或分九殊忠
 得旦這肆士人這老下內世不人
 住失就虐不懈也老苦營的這都
 腳敗是奸勤急是實實生沒得農忠
 嘍不聞不忠上好在弄下等一筆
 於這下刀勤商若勞公事這各人
 世不概官而專做私事是竭少詐

Toewijding

Loyaliteit – Trouw – Verbintenis

Wat is toewijding? Het Chinese woord voor deze deugd betekent letterlijk "zet je hart centraal". Iedereen weet dat een regeringsfunctionaris die niet corrupt is en met toewijding zijn/haar taken vervult, een trouw en loyaal beambte is. Toewijding is een deugd die niet alleen van toepassing is op regeringsfunctionarissen. Het is een deugd die iedereen moet hebben. Welk beroep je ook hebt, of dat nou in landbouw, handel, industrie, etc. is, je zou er je uiterste best voor moeten doen in al je relaties toegewijd en eerlijk te zijn. Dit is toewijding. In openbare en privé zaken, of het veel ongemak of moeite kost, of je nu openlijk te werk gaat of heimelijk, je moet in je zorg om anderen eerlijk, hardwerkend en toegewijd zijn. Als de handelaar oneerlijk in zaken is, als een arbeider lui en slordig is, als de boer niet hard werkt, als de geleerde niet streeft naar kennis en in zijn geschriften minachting en bekrompen argumenten tentoonspreidt, als regeringsfunctionarissen corrupt zijn en hun macht misbruiken, is dit geen toewijding. Mensen die niet toegewijd zijn, zullen tegenslag ondervinden. Ze zullen worden vergeten. Andere mensen zullen weigeren hen te helpen, wanneer ze hulp nodig hebben. Ze zullen geen plek in deze wereld hebben.

信

招貴己違也這件等莫的便實如
 牌貧哄你哄無不人得好想的何
 人賤自那你信照格一話前不是
 人士己就將實嘴若點做言扯信
 都農呀事來的上習疑的復誑大
 少工可事公人那慣心好得不抵
 不商見做事聲樣欺這事後欺做
 得。這世不私名做哄就就件語騙事
 信問動事一出就上信都古事話
 字的人豈家你是說了依人與都
 真是不不都哄不得無他今人真
 是金拘是不人信好論學人相真
 玉富自肯人信好論學人相真

Betrouwbaarheid

Oprechtheid – Eerlijkheid –
Je beloften nakomen

Wat is betrouwbaarheid? Deze deugd omvat eerlijkheid, vertrouwen en oprechtheid. Je woorden en je daden zouden oprecht moeten zijn. Overdrijf niet en wees niet misleidend. Als je anderen iets belooft, moet je woord houden. Volg de lessen van de wijzen. Vertrouw hun voorbeelden en leer ervan. Als je twijfelt aan hun eervolle daden, ben je wantrouwend. Ongeacht je reputatie; als je de gewoonte hebt te liegen, het ene te zeggen en het andere te doen, krijg je de reputatie vertrouwen onwaardig te zijn. Als je oneerlijke, onoprechte en onbetrouwbare daden bekend zijn, zal niemand je vertrouwen of je helpen in je openbare of privé zaken. Zonder hulp van anderen zul je niets tot stand kunnen brengen. Zonder betrouwbaarheid zul je ten onder gaan. Of je nu rijk of arm bent, geleerde of boer, arbeider of handelaar, een reputatie betrouwbaar te zijn, is net zo veel waard als pure jade of goud. Waarlijk niemand zou zonder moeten leven.

禮

如說大說何是禮禮字當管得寬
 未說九完對但於天當神靈敬母尊長師
 說賓客小對心謹慎恭恭敬敬的當立
 當坐當言舉動從容無輕浮躁氣
 習這就言是講禮動若慶宴會內
 候男子女有嬉笑怒罵姊妹無戲言對
 嚴肅不聞嬉笑怒罵姊妹無戲言對
 禮了倘或侮慢尊長褻瀆神聖甚於
 親朋為點小事動輒吵鬧明對
 酒後狂言罵人這就失禮的儀
 事不特旁人罵你還要是說你的父母
 沒家教教嘍

Fatsoen

Hoffelijkheid – Beleefdheid – Betamelijkheid
– Manieren

Wat is fatsoen? Fatsoen is een deugd die veel soorten daden omvat. Het gehele 'Boek der Riten', een Confucianistische klassieker, is gewijd aan de discussie over fatsoen en toch wordt er gezegd dat de discussie niet alle aspecten van deze deugd bestrijkt. De volledige betekenis van de deugd kan hier niet gegeven worden. De belangrijkste aspecten van de deugd kunnen slechts kort aangestipt worden. Fatsoen behelst correct gedrag, goede manieren en hoffelijkheid. Als je je achting betuigt voor hemel en aarde, ouders en leermeesters, gastheer of gast, let dan op je gedrag en je manieren. Gedraag je beleefd en goedgemanierd. Sta als je hoort te staan. Zit als je hoort te zitten. Spreek wanneer het je beurt is. Gedraag je fatsoenlijk. Wees niet luchthartig, oneerbiedig of slecht gehumeurd. Dat is wat bedoeld wordt met fatsoen. Bij een feestmaal of tijdens bijeenkomsten behoren mannen en vrouwen zich met respect te gedragen. Ooms, tantes, broers, zwagers, zussen en schoonzussen moeten niet hun stem verheffen, elkaar plagen, met elkaar flirten of het gedrag vergeten dat hoort bij hun positie in de familie. Dat is fatsoen. Als je geen respect toont voor je ouders, als je onenigheid en ruzie zoekt, je betweterig opstelt en er behagen in scheidt met anderen over allerlei kleinigheden te kibbelen, dan ben je ieder gevoel voor fatsoen kwijt. Niet alleen zullen mensen negatief over je praten, zelfs je ouders zullen de schuld krijgen van je slechte gedrag.

義

如何是義者事之宜，只看自己是
 如何是人該做的事，或為國出力，或
 名不圖利，不難，或為國出力，或
 為民除害，或為兄弟讓田，或為國
 這就除義之大者，或為國出力，或
 兒助嫁娶，然於人，倘若買賣不
 亦是大義昭然，見人子，若買賣不
 盜打牌，骰，誘壞良家，子，若買賣不
 公漁小，秤，假貨，人，子，若買賣不
 國義好，為，假貨，人，子，若買賣不
 不義，利，小，秤，假貨，人，子，若買賣不
 法害他，這又是忘恩負義，決然無下
 落的。

Opoffering

Moed om te doen wat juist is – Zuiver van hart en bedoelingen – Onzelfzuchtigheid

Wat is opoffering? Opoffering omvat het onderzoeken van je geweten en het zonder aarzelen volbrengen van je plichten, zonder af te wachten tot anderen het voor je doen, zonder beloning te verwachten en zonder ontberingen en inspanningen in acht te nemen. Als je onzelfzuchtig voor je land werkt, het lijden in deze wereld helpt verlichten, je deel van het familievermogen afstaat om broers en zussen en familieleden te helpen, dat is opoffering. Als je je deugden overeind houdt, wezen en weduwen helpt, geeft aan de armen, dit is ook opoffering. Als je echter steelt, rooft, gokt, jezelf met dubieuze praktijken inlaat, jonge mensen tot slechte gewoonten aanzet, vals speelt in je zaken en de dingen alleen voor geld en ander persoonlijk gewin doet, dan heb je de deugd van opoffering verlaten. Het in praktijk brengen van opoffering betekent ook dat je afziet van persoonlijk gewin om de deugden van toewijding, betrouwbaarheid en eer hoog te houden. We moeten eigen belang en zelfs ons leven opofferen om beloften die we aan anderen gedaan hebben na te komen en om er zeker van te zijn dat onze daden eerbaar en eerlijk zijn. Opoffering betekent ook anderen helpen ongeacht wat zij voor jou hebben gedaan. Dit betekent dat je eerst waardering moet tonen voor goede daden die anderen voor jou hebben gedaan. Als je de hulp die je ontvangen hebt, niet waardeert en een goede daad met een slechte beantwoordt, ben je vergeten wat het betekent goed met goed te beantwoorden. Als je niet eens in staat bent een goede daad met een goede daad te beantwoorden, hoe kun je dan ooit iets onzelfzuchtig doen zonder beloning terug te verwachten? Als je niet bereid bent tot opoffering dan zal het niet goed met je aflopen.

廉

無知的謀財括心不纔虧就裁如
 一怎就財產刑兩亂取人是何
 個樣想害甚民潔用取自分得是
 得來一命有脂一嫖得己內的廉
 好就網使想民箇賭得在該銀心
 結怎打人方膏廉洋就良取錢地
 局的去以家計紳呀不要上物明
 的。尊圖破慣土每沾既打要絲莫
 錢眼產通豪見這不算看毫得
 歸前九有類謀貪豈妄幾取都污
 孽快利劫人污是取自取虧亂不
 終殊益盜家吏身然得取該

Eer

Integriteit – Niet omkoopbaar – Alleen nemen
 wat je toekomst, het verdiend hebben

Wat is eer? De basis van eer is matigheid en een helder, open hart. Als iets niet van jou is, behoort je er niet naar te verlangen of het te nemen. Zelfs als iets je rechtens toekomt, dien je eerst uit te vinden of je anderen kwaad toebrengt als je het neemt. Neem alleen iets als het anderen geen pijn of kwaad berokkent. Wat je ook doet, doe het in overeenstemming met je geweten. Als je onderscheid kunt maken tussen het opeisen en nemen van alleen datgene dat je kunt nemen, dan zal je zuinig omspringen met alles wat je bezit en bekommer je je om de behoeften van anderen. Ken de grenzen van je eigen middelen. Als je van plan bent meer uit te geven dan je je kunt veroorloven, zul je verleid worden je toevlucht te nemen tot oneervolle daden om je doelen te bereiken. Hebzucht en oneer gaan samen. Wees tevreden met wat je hebt en verlang geen rijkdom die voortkomt uit oneervolle daden. De oude wijzen leidden eenvoudige levens en bezaten alle wijsheid van de wereld. Als je geen misbruik maakt van sex en drugs en als je niet gokt, dan zullen je hart en je lichaam zuiver zijn en zal je een eervol mens zijn. Kijk naar de corrupte regeringsfunctionarissen, de hebzuchtige rijken die de armen uitbuiten en omgang hebben met moordenaars en dieven, de mensen die allerlei oneervolle daden verrichten om rijk te worden. In plaats van een eervol leven te leiden, maken ze families kapot en brengen ze bedrijven tot faillissement om wat winst of kortstondig genot te behalen. Ze willen alles hebben, maar wat ze verkrijgen door middel van oneervolle daden, zal op dezelfde manier verloren gaan. Ze weten niet dat hun oneervolle daden alleen maar slecht kunnen aflopen.

耻

人者落洋是橫是廉禮這做不
 格意食煙大行可結耻人吝不事孝何
 耻人人而可結耻人吝不事孝何
 字而格蕩耻果呀當不忠母耻
 烏無卑產的身受若識而耻鄙國致
 可耻已家於慘貪諷無呀棄法就
 少定然極游狐報官背義若言弟是
 呀。無是手羣子污地妄胡行兄上
 惡又無狗孫吏笑取行失不
 不可業黨落惡罵銀亂信和字
 作耻而因魄紳又錢倫没人為
 欲之施嫖這土是而而人欺綱
 存尤衣賭又豪不不無逢侮如

Schaamtegevoel

Gewetensvol – Bewust van beschamend gedrag en dit vermijden

Wat is schaamtegevoel hebben? Kennis van schaamte is het begrijpen van de gevolgen van niet deugdzaam daden. Deze deugd moet begrepen worden in samenhang met de andere zeven deugden. Schaamte kennen is weten welke daden niet deugdzaam zijn en ze niet plegen. Beschamende daden omvatten respect voor ouders verwaarlozen, je ouders te schande maken; onenigheid tussen broers en zussen, anderen ertoe brengen misbruik van je te maken; gebrek aan toewijding of oneerlijkheid, anderen ertoe brengen je te haten; verzuimen je woord te houden, leidend tot een verlies aan betrouwbaarheid. Zijn dit geen beschamende daden? Geen respect hebben voor fatsoen; gierig en zelfzuchtig zijn; egoïstische belangen hebben; op oneervolle grond geld nemen, anderen ertoe brengen je in je gezicht te beledigen en achter je rug om uit te lachen; zijn dit geen beschamende daden. Als je zonder schaamte leeft, verwoest je niet alleen je eigen welbevinden, maar ook dat van je nakomelingen. Ook de omgang met moordenaars en andere misdadigers, misbruik van drugs en sex, onzorgvuldig beheren van familievermogen, niet tegemoetkomen aan de behoeften van je familie, dit zijn wederom beschamende daden. De consequentie van beschamende daden is volledige ongenade. Er is geen kwaad dat je niet zou doen. Als je persoonlijke waardigheid wilt behouden, hoe kun je dan zonder schaamtegevoel?